

Obrana od poplave ili rasprodaja šljunka?

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2008/12/2 8:51:30

Na devet lokacija uz Muru i Dravu Hrvatske vode namjeravaju iskopati milijun kubika šljunka. Prošli smo tjedan u Saboru raspravili Izvješće o stanju prirode i zaštite prirode u RH kao i Strategiju plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatske koju je Saboru dostavilo Ministarstvo kulture u sklopu kojega djeluje i Uprava za zaštitu prirode.

U spomenutom izvješću, u poglavlju „Staništa – površinske kopnene vode i močvarna staništa“ piše i slijedeće:

„Među najugroženije tipove staništa iz ove klase svrstani su riječni šljunci, pijesci i muljevi, najzastupljeniji u velikim nizinskim rijekama (Drava, Mura te neki djelovi rijeke Save).

Nakon ovog dramatičnog upozorenja, u Strategiji – smjernice za iduću razdoblje Uprava za zaštitu okoliša je napisala:

Treba dovršiti utvrđivanje važnih područja ugroženih i rijetkih staništa... znanstveno utvrditi ugroženost pojedinih staništa...u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže kojima upravljaju javne ustanove nacionalnih parkova, parkova prirode i županijske javne ustanove provoditi aktivne mjere očuvanja ugroženih staništa... ugraditi mjere očuvanja ugroženih staništa u sve planove gospodarenja prirodnim dobrima i dokumentima prostornog uređenja.... osigurati poticaje za provođenje mjera očuvanja ugroženih staništa privatnim vlasnicima.

Nekoliko dana prije rasprave o ovim dokumentima od Saveza udruga Dravske lige dobio sam dramatično upozorenje da Hrvatske vode planiraju velike zahvate u koritama rijeka Mure u Drave kojima će iskopati oko milijun kubičnih metara šljunka i to na devet lokacija:

1. Uzvodno od mosta u Donjoj Dubravi, gdje se kanal hidroelektrane Dubrava ulijeva u Staru Dravu. Tamo se planira iz postojećih riječnih sprudova izvaditi 50 do 60 tisuća kubičnih metara šljunka.
2. Kod HE Varaždin, predviđeno je produbljivanje i proširivanje korita Stare Drave.
3. Kod mosta Goričan i starog mosta na Muri, žele se iskopati posljednji sprudovi – ukupno 60 tisuća kubika šljunka. Ovi radovi su već započeli.
4. Na 215 rkm Drave – kod mjesta Gabajeve grede – planira se napraviti obaloutvrda i izvaditi sprudove – materijal za obaloutvrdu već je pripremljen
5. Na 233 rkm Drave – kod mjesta Lebanovec – planira se uklanjanje sprudova i postavljanje obaloutvrda
6. U Legradu, prije Velikog Pažuta (koji je Posebni ornitološki rezervat), planira se postavljanje obaloutvrda i izrada novog prokopa posred rezervata

7. Mura na rkm 70 – planira se regulacija meandra

8. Mura na 60 rkm – izgrađena obaloutvrda kod Miklavca

9. Mura – kod mjesta Kotoriba – planira se odsijecanje prvog meandara uzvodno od ušæa.

U rujnu 2008. je državni vodopravni inspektor g. Źeljko Makviæ izdao rješenje za hitno tehniæko i gospodarsko održavanje korita Mure i Drave. Radi se o više lokacija na kojima se planira gradnja obaloutvrda, pera, produbljivanje korita, uređenje ušæa Mure u Dravu, regulacija meandara, a na dijelovima rijeka koje još uvijek donekle imaju oèuvanu prirodnost te održavaju prirodnu dinamiku nizinske poplavne rijeke i zadržavaju karakteristiènu biološku raznolikost vrsta i staništa. Isto podruèje je i u Nacionalnoj ekološkoj mreži koja predstavlja ekološki znaèajna podruèja i ekološke koridore, a u svrhu èuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti Republike Hrvatske, a ušlo je i u prijedlog podruèja za Europsku mrežu ekološki znaèajnih i zaštiæenih podruèja NATURA 2000.

Takovi zahvati u prirodu su u Europi zakonski zabranjeni zbog negativnih posljedica po eko-sustave koji su se razvijali tisucama godina i jedinstveni su. Kao indikatori zdravog okolisa su velika brojnost razlièitih stanista, velika bioloska raznolikost, opstanak europski rijetkih i ugrozenih vrsta biljaka i zivotinja (biljke kebrac, kockavica, sitni rogoz, sume bijele vrbe... zatim zivotinje dabar, vidra, crna roda, orao stekavac, pcelarica, bregunica i mnoge druge vrste).

Lokacije ovog „tehniækog i gospodarskog održavanja korita Mure i Drave“ koje se nalaze na podruèju Međimurja su pod upravljanjem Javne ustanove za upravljanje zaštièenim krajolikom Međimurske Źupanije. Bilo bi jako važno kada bi i ova Javna ustanova na èijem je èelu Siniša Golub, javnosti podastrijela svoj struèni stav o planovima Hrvatskih voda.

PS.

Naravno da Hrvatske vode sve opravdavaju potrebnim mjerama obrane od poplava i naravno da je istina da æe se dio toga šljunka korisiti za izgradnju poljskih puteva.

Ali, zašto odgovorni u Hrvatskim vodama nemaju Studiju utjecaja na okoliš koju su morali imati prije poèetka iskopa?

I još jedan apsurd: ove radove u djelu financira Ministarstvo regionalnog razvoja. I dok se Ministarstvu kulture bori za zaštitu staništa, Ministarstvo za regionalni razvoj financira radove uništavanja tih istih staništa.

A istovremeno i udruge za zaštitu prirode ali i državna tijela Europi podnose programe zaštita prirode, posebno za zaštitu podruèja iz programa Natura 2000. Zar netko misli da su ovi u Europi toliko blesavi da æe nam dati novac za zaštitu onoga što ovih dana sami tako bestidno uništavamo? Savez udruga Dravske lige zatražio je hitnu intervenciju Uprave za zaštitu prirode.

Ova uprava koja zna pisati tako lijepa izvješæa i još ljepše strategije nije reagirala na njihova upozorenja. Možda æe, nakon moje rasprave u Saboru odgovorni u upravi shavtiti da je minimum pristojnosti i kulture (zaboga, pa u sklopu ministarstva kulture su) barem odgovoriti na upozorenja, prijave, pritužbe... bez obzira bio podnositelj u pravu ili ne.